

Թեմա 15

Կապակցված փարածություն, կապակցված ենթաբազմություն:
Ձեռքեմներ, կապակցված ենթաբազմությունների միավորման և
կապակցված ենթաբազմության փակման մասին:

Կապակցվածության բաղադրիչ, ոչ հոմեոմորֆ
փարածությունների օրինակներ:

Եթե ունենք (X, τ) և (Y, σ) փոպոլոգիական փարածություններ, ընդ որում $X \cap Y = \emptyset$, ապա $X \cup Y$ բազմությունը կարելի է վերածել փոպոլոգիական փարածության, համարենալով $X \cup Y$ -ը՝ ենթաբազմությունը՝ ~~ենթաբազմությունը~~ և ~~ենթաբազմությունը~~՝ եթե $U \cap X$ և $U \cap Y$ բացեն համապատասխանաբար X -ում և Y -ում: Տոպոլոգիայի 1-3 աքսիոմները սպուզվում են հեշտությամբ: Նկատենք, որ սպացված փոպոլոգիական փարածությունում X և Y ենթաբազմությունները ոչ դափարկ, չհափփող, միաժամանակ բաց և փակ ենթաբազմություններ են: Այս փարածությունը կոչվում է X և Y փարածությունների չկապակցված միավորում:

Սահմանում: Տոպոլոգիական փարածությունը կոչվում է կապակցված փարածություն, եթե այն չի կարող ներկայացվել որպես իր երկու ոչ դափարկ, չհափփող, բաց ենթաբազմությունների միավորման փեաքով:

Համարժեք ձևակերպում. փարածությունը կապակցված է, եթե այն չի կարող ներկայացվել որպես իր երկու ոչ դափարկ, չհափփող, փակ ենթաբազմությունների միավորման փեաքով:

Եվս մի համարժեք ձևակերպում. X փոպոլոգիական փարածությունը կապակցված է, եթե X -ում գոյություն ունի միայն մի ոչ դափարկ, միաժամանակ բաց և փակ ենթաբազմություն՝ ինքը X -ը:

Սահմանում: X փոպոլոգիական փարածության Y ենթաբազմությունը կոչվում է X -ի կապակցված ենթաբազմություն, եթե Y -ը կապակցված փարածություն է X -ից մակածված փոպոլոգիայով:

Օրինակ 1: ա) Ցանկացած անփիդիսկրետ փարածություն կապակցված փարածություն է: բ) Մեկից ավելի կերպեր պարունակող ամեն մի դիսկրետ փարածություն կապակցված չէ: գ) $(\mathbb{R}, \text{սովոր.})$ թվային ուղղի $(-\infty, 0) \cup (0, +\infty)$, $(0, 1) \cup (1, 2)$ և $\mathbb{Z} = \{0, \pm 1, \pm 2, \dots\}$ ենթաբազմությունները կապակցված չեն (ինչո՞ւ):

Ձեռքեմ 1: Թվային ուղղի $[a, b]$ հափփածը կապակցված փարածություն է ($\mathbb{R}$ -ի սովորական մեկորդային փոպոլոգիայից մակածված փոպոլոգիայով):

Ապացուցում: Դիցուք $[a, b] = U \cup V$, որպես U -ն և V -ն չինչութեան բաց հետեւաբար նաև փակ) ենթաբազմություններ են: Որոշակիության հանար ենթադրենք $a \in U$ և դիփարկենք U -ի ենթաբազմությունը կազմված U -ի այն բոլոր փարբերից, որոնք փոքր են V -ի բոլոր փարբերից՝ $W = \{u \in U \mid u < v, \forall v \in V\}$:

V-ի բար պարբերության մաս հավաքածուության հետո ըլլեց:

Քանի որ $a \in W$, ուստի $W \neq \emptyset$: Նշանակենք h -ով W ենթաբազմության ճշգրիփ վերին եզրը՝ $h = \sup W$: Քանի որ h -ը համան կեզ է W -ի համար, և $W \subset U$, ուստի h -ը համան կեզ է նաև U -ի համար: Նեփաբար $h \in \bar{U} = U$, ուրեմն $h \in W$ (ինչո՞ւ): Մյուս կողմից՝ ցանկացած $\varepsilon > 0$ թվի համար $(h - \varepsilon, h + \varepsilon) \cap V \neq \emptyset$: Դակառակ դեպքում, եթե $(h - \varepsilon_0, h + \varepsilon_0) \cap V = \emptyset$ որևէ ε_0 -ի համար, ապա կունենանք, $\cancel{[h, h + \varepsilon_0] \subset U}$: Իսկ որանից կիեփեն, որ $\cancel{h + \frac{\varepsilon_0}{2}} \in W$, և ուրեմն $h \neq \sup W$:

✓ Նշանակում է՝ h -ը համան կեզ $\nsubseteq V$ -ի համար, ուստի $h \in \bar{V} = V$: Այսպիսով սպացանք $h \in U \cap V$ (հակասություն): ■

Թեորեմ 2: Կապակցված փարածության կերպարը անընդհափ արփապափկերման դեպքում կապակցված փարածություն է:

Ապացուցում: Դիցուք X -ը կապակցված է, $f : X \rightarrow Y$ անընդհափ է և $f(X) = Y$: Ենթադրենք $Y = U \cup V$, որպես U -ն և V -ն ոչ դափարկ, չհափող, բաց ենթաբազմություններ են Y -ում: Պարզ է, որ $f^{-1}(U)$, $f^{-1}(V)$ -ն ոչ դափարկ, բաց ենթաբազմություններ են X -ում և $f^{-1}(U) \cup f^{-1}(V) = X$, $f^{-1}(U) \cap f^{-1}(V) = \emptyset$: Սպացվեց, որ X -ը կապակցված չէ (հակասություն): ■

✓ **Նեփանք:** Կապակցվածությունը գոպոլոգիական հավկություն է (հիմքավորեց):

✓ **Թեորեմ 3:** Դիցուք ունենք X փարածության $Y_i \subset X$, $i \in I$ կապակցված ենթաբազմություններ: Եթե նրանց հափումը դափարկ չէ, ապա նրանց $Y = \bigcup_i Y_i$ միավորումը նույնպես կապակցված հավաքածության է: հավաքածության է

Ապացուցում: Դիցուք U -ն ոչ դափարկ, միաժամանակ բաց և փակ ենթաբազմություն է Y -ում: Ցույց փանք, որ այն համընկնում է Y -ի հետ (որանից կիեփեն, որ Y -ը կապակցված է): Գոյություն ունի $i_0 \in I$, որ $U \cap Y_{i_0} \neq \emptyset$: Պարզ է, որ $U \cap Y_{i_0}$ -ն ոչ դափարկ, միաժամանակ բաց և փակ ենթաբազմություն է Y_{i_0} -ում, ուստի $U \cap Y_{i_0} = Y_{i_0}$ (2նորիկ Y_{i_0} -ի կապակցվածության): Նշանակում է՝ $Y_{i_0} \subset U$: Կամայական $i \neq i_0$ ինդեքսի դեպքում, քանի որ $Y_{i_0} \cap Y_i \neq \emptyset$, ուստի $U \cap Y_i \neq \emptyset$: Այժմ, կափարելով վերը բերված դափողությունները արդեն Y_i և U ենթաբազմությունների համար, սպանում ենք, որ $Y_i \subset U$: Նեփաբար $\bigcup_i Y_i \subset U$, և ուրեմն $U = Y$: ■

Թեորեմ 4: Տոպոլոգիական փարածությունների $X \times Y$ արփադրյալը կապակցված է այն և միայն այն դեպքում, եթե կապակցված են X -ը և Y -ը գոպություններ են:

Ապացուցում: ա) Ենթադրենք $X \times Y$ -ը կապակցված է: Քանի որ $P_1 : X \times Y \rightarrow X$, $P_2 : X \times Y \rightarrow Y$ կանոնական պրոյեկցիաները անընդհափ և սյուրյեկտիվ արփապափկերումներ են, ուստի X -ը և Y -ը կապակցված են համաձայն թեորեմ 2-ի:

բ) Դիցուք X -ը և Y -ը կապակցված են: Կամայական $(x, y) \in X \times Y$ կետի դեպքում $\{x\} \times Y$ և $X \times \{y\}$ փարածությունները, ըստ թեմա 14-ում թեորեմ 6-ի՝ հոմեոմորֆ են համապատասխանաբար Y և X փարածություններին: Ուստի նրանք կապակցված փարածություններ են՝ ըստ թեորեմ 2-ի հեփանքի:

Այնուհետև, քանի որ $(x, y) \in (\{x\} \times Y) \cap (X \times \{y\})$, ուստի $(\{x\} \times Y) \cup (X \times \{y\})$ միավորումը կապակցված է համաձայն թեորեմ 3-ի: Այժմ, սեղողով որևէ $y_0 \in Y$ կեդ, ամեն մի $x \in X$ կեդի համար դիմումը $Z_x = (\{x\} \times Y) \cup (X \times \{y_0\})$ ենթաբազմությունը $X \times Y$ -ում: Քանի որ $X \times \{y_0\} \subset Y_x$, ուստի $\bigcap_{x \in X} Z_x$ հապումը ~~Առաջին հերթում է այս Ո - ը հետո այսպիսի բարեկարգ 3-րդ է:~~ Մյուս կողմից պարզ է, որ $\bigcup_{x \in X} Z_x$ միավորումը $X \times Y$ -ն է: ~~Եթե այսպիսի առաջին հերթում է այս Ո - ը հետո այսպիսի բարեկարգ 3-րդ է:~~ ~~Եթե այսպիսի առաջին հերթում է այս Ո - ը հետո այսպիսի բարեկարգ 3-րդ է:~~

$\checkmark$ ~~Առաջին հերթում է այս Ո - ը հետո այսպիսի բարեկարգ 3-րդ է:~~ $X \times Y$ -ը կապակցված է ~~համաձայն թեորեմ 3-ի:~~

$\checkmark$ ~~Առաջին հերթում է այս Ո - ը հետո այսպիսի բարեկարգ 3-րդ է:~~ **Տեսքնարկ 3:** $\mathbb{R}$ թվային ուղիղը կապակցված է, քանի որ $\mathbb{R} = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} [-n; n]$ և $\bigcap_{n \in \mathbb{N}} [-n; n] \neq \emptyset$, իսկ $[-n; n], n \in \mathbb{N}$ հարվածները կապակցված են ըստ թեորեմ 1-ի:

$\checkmark$ **Տեսքնարկ 4:** Կամայական $(x_0, y_0) \in \mathbb{R}^2$ կեդի դեպքում $\mathbb{R}^2 \setminus (x_0, y_0)$ պարագությունը (որպես $\mathbb{R}^2$ -ի ենթապարագություն) կապակցված է:

$\checkmark$ Իրոք, $\mathbb{R}^2 \setminus (x_0, y_0)$ -ն կարող ենք ներկայացնել որպես ~~$\mathbb{R}^2$~~ ի չորս բաց՝ A, B, C, D ենթաբազմությունների միավորում՝ $\mathbb{R}^2 \setminus (x_0, y_0) = A \cup B \cup C \cup D = (\mathbb{R} \times (y_0, +\infty)) \cup (\mathbb{R} \times (-\infty, y_0)) \cup ((-\infty, x_0) \times \mathbb{R}) \cup ((x_0, +\infty) \times \mathbb{R})$:

Դրանցից յուրաքանչյուրը կապակցված է որպես երկու կապակցված ենթաբազմությունների ուղիղ արգաղյալ: Քանի որ $A \cap C \neq \emptyset$ և $B \cap D \neq \emptyset$ ուստի $A \cup C$ և $B \cup D$ ենթաբազմությունները կապակցված են ըստ թեորեմ 3-ի: Նաև ակնհայք է, որ $(A \cup C) \cap (B \cup D) \neq \emptyset$, ուստի $\mathbb{R}^2 \setminus (x_0, y_0)$ պարագությունը կապակցված է դարձյալ ըստ թեորեմ 3-ի:

Կապակցվածությունը փոփողիական հարկություն է և թույլ է փալիս որոշ դեպքերում ապացուցել երկու պարագությունների ոչ հոմոնորֆությունը:

$\checkmark$ ~~Բայց այսպիսի հարկությունները ունենալու համար պահանջվում է առաջին հերթում կապակցված պարագությունների ուղիղ արգաղյալ առաջին հերթում գոյությունը:~~

Թեորեմ 5: Եթե $n \neq m$, ապա $(\mathbb{R}^n, \text{սովոր. մետր. փոս.})$ և $(\mathbb{R}^m, \text{սովոր. մետր. փոս.})$ պարագությունները միմյանց հոմոնորֆ չեն:

Ապացույցը ընդհանուր դեպքում բարդ է, իսկ դրա համար անհրաժեշտ գիտելիքը դուրս է մեր դասընթացի շրջանակներից:

Ապացույցները թեորեմը $n = 1, m = 2$ մասնավոր դեպքում: Ենթադրենք՝ գոյություն ունի $h : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^2$ հոմոնորֆիզմ: Դիցուք $h(0) = z_0 \in \mathbb{R}^2$: Տեսացնելով $\mathbb{R}$ -ից 0 կեդը, իսկ $\mathbb{R}^2$ -ից z_0 կեդը՝ դիմումը $\bar{h} : \mathbb{R} \setminus 0 \rightarrow \mathbb{R}^2 \setminus z_0$ արգապատկերում սահմանելով $\bar{h}(t) = h(t), t \in \mathbb{R} \setminus 0$: Դարձ է, որ $\bar{h}$ արգապատկերումը փոխմիարժեք է: Նրա անընդհանրությունը հետևում է h -ի անընդհանրությունից (իհմնավորելով):

Քանի որ $(\mathbb{R} \setminus 0)$ -ն կապակցված չէ, իսկ $(\mathbb{R}^2 \setminus z_0)$ -ն կապակցված է սպանում ենք հակասություն թեորեմ 2-ի հետ:

~~(այս թեորեմ 4-ից հետուածք):~~

Թեորեմ 6: Տոպոլոգիական պարագության կապակցված ենթաբազմության փակումը նորից կապակցված ենթաբազմություն է:

Սա ապացուցելու նպատակով նախ ապացույցներ:

Լեմմա: Դիցուք X -ը Y փարածության որևէ կապակցված ենթաբազմություն է: Եթեն $y_0 \in Y$ կեզդ հպման կետ է X -ի համար, ապա $\{y_0\} \cup X$ -ը Y -ի կապակցված ենթաբազմություն է:

Այլ կերպ ասած, կապակցված ենթաբազմությանը նրա որևէ հպման կետ ավելացնելիս դարձյալ սպացվում է կապակցված ենթաբազմություն:

Ապացուցում: Դիցարկենք այն դեպքը, երբ $y_0 \notin X$: Ենթադրենք $\{y_0\} \cup X = U \cup V$, որպես U -ն և V -ն ոչ դափարկ, չհափշող, բաց ենթաբազմություններ են $\{y_0\} \cup X$ -ում (Y -ից ~~ան~~ անկածված գուպուղղիայում): Դիցուք $y_0 \in U$, և որևէն $V \subset X$: Նշանակում է V -ն միաժամանակ բաց և փակ ենթաբազմություն է X կապակցված ենթաբազմությունում, որից հեփսում է, որ $V = X$ և $U = \{y_0\}$: Այսպիսով՝ y_0 կեփն ունի $U = \{y_0\}$ բաց շրջակայք և $U \cap X = \{y_0\} \cap X = \emptyset$: Սրանից հեփսում է, որ y_0 -ն հպման կետ չէ X -ի համար (հակասություն): ■

Ապացուցենք թեորեմ 6-ը: Դիցուք X -ը ինչ-որ գուպուղղիական փարածության կապակցված ենթաբազմություն է, իսկ Y -ը X -ի հպման կեփերի բազմությունն է՝ $Y = \bar{X}$: Կարող ենք Y -ը ներկայացնել $Y = \bar{X} = X \cup Y = \bigcup_{y \in Y} (X \cup \{y\})$ գուսքով: Յուրաքանչյուր $X \cup \{y\}$ ենթաբազմություն կապակցված է համաձայն լեմմայի: Քանի որ $\bigcap_{y \in Y} (X \cup \{y\})$ հափումը դափարկ չէ, ուստի Y -ը կապակցված է համաձայն թեորեմ 3-ի:

Այսօք ներճշենք

Ապրունականություն է կապակցված փարածությունների մի կարևոր բնութագրի:

~~Տոպոլոգիական փարածության կապակցվածության բաղադրիչները~~

Սահմանում: Տոպոլոգիական փարածության կապակցվածության բաղադրիչ կոչ վում է նրա ամեն մի կապակցված ենթաբազմություն, որը չի պարունակվում գվայի փարածության մի այլ կապակցված ենթաբազմության մեջ:

Օրինակ 2: ա) Հասկանալի է, որ յուրաքանչյուր կապակցված փարածություն ունի միայն մի կապակցվածության բաղադրիչ՝ ինքը: բ) $(-\infty, 0) \cup (0, +\infty)$ փարածությունը ($(\mathbb{R}, \text{սովոր.})$ փարածության գուպուղղիայից մակածված գուպուղղիայով) ունի երկու կապակցվածության բաղադրիչ՝ $(-\infty, 0)$ և $(0, +\infty)$ ենթաբազմությունները: զ) $\mathbb{Z} = \{0, \pm 1, \pm 2, \dots\}$ փարածությունը, որպես $(\mathbb{R}, \text{սովոր.})$ -ի ենթափարածություն, ունի անթիվ կապակցվածության բաղադրիչներ՝ իր բոլոր կեփերը:

Թեորեմ 7: Տոպոլոգիական փարածության յուրաքանչյուր կետ պարկանում է նրա ճիշգ մի կապակցվածության բաղադրիչի:

Ապացուցում: Ակնհայտ է, որ X փարածության ցանկացած մի կերպանոց $\{x\}$ ենթաբազմություն X -ի կապակցված ենթաբազմություն է: *Դիցարկենք կապակցվածություն*

✓ Ենթարազմությունը, որպես միավորումը U(x) = U_i տևականություն: $x \in X$ սևեռված կեպը
պարզաբանում: բոլոր կապակցված U_i ենթարազմությունների քանի որ $\bigcap U_i \neq \emptyset$, ուստի $U(x)$ -ը կապակցված ենթարազմություն է (ըստ թեորեմ 3-ի), պարունակում է x կեպը և այնիսպէս է, որ կ չի պարունակվում իրենից փարբեր որևէ կապակցված ենթարազմությունում: Այսուհետեւ $U(x) \cap x$ չեղած պարզաբանությունը:
Հաջորդության հաջորդությունների հաջորդությունը:

✓ **Տեսքնամք 1:** Տվյալ գոտայի պարագաներության ցանկացած երկու կապակցվածության բաղադրիչ կամ չեն հապվում, կամ համընկնում են: Ուստի ցանկացած գոտպությական փարածություն ներկայացվում է որպես իր կապակցվածության բաղադրիչ ների չկապակցված միավորում:

✓ **Տեսքնամք թեորեմներ 6 և 7-ից :** Տոպոլոգիական փարածության ամեն մի կապակցվածության բաղադրիչ փակ ենթարազմություն է այդ փարածությունում:
բայց չունի

Օրինակ 3: Դիտարկենք $\mathbb{R}^2$ հարթությունը իր սովորական մեզորի գոտպությունը և նրանում C կորը, որպես C -ն ա) շրջանագիծ է, բ) երկու ներքնապես շոշափող շրջանագծերի միավորումն է, զ) երկու արդարնապես շոշափող շրջանագը ծերի միավորումն է:

Ապա $\mathbb{R}^2 \setminus C$ ենթարածությունը ունի ա) դեպքում երկու, իսկ բ) և զ) դեպքերում երեքական կապակցվածության բաղադրիչներ (որո՞նք են դրանք):

Թեորեմ 8: Տոպոլոգիական փարածության կապակցվածության բաղադրիչների քանակությունը (ընդհանուր դեպքում որպես բազմության հզորություն) գոտպությական ինվարիանը է:

Մասնավորապես դա նշանակում է, որ եթե ինչ-որ գոտպությական փարածություն ունի վերջավոր քանակով՝ ճիշդ n հար կապակցվածության բաղադրիչ, ապա նրան հումեոմորֆ ամեն մի փարածություն նույնպես ունի ճիշդ n հար կապակցվածության բաղադրիչ:

Ապացուցում: Դիցուք X -ը և Y -ը հոմեոմորֆ փարածություններ են: Նշանակում է գոյություն ունեն $f : X \rightarrow Y$, $g : Y \rightarrow X$ անընդհափ արդարապակվերումներ, որ $f \circ g = 1_Y$ և $g \circ f = 1_X$: Նշանակենք $N(X)$ -ով և $N(Y)$ -ով համապատասխանաբար X -ի և Y -ի կապակցվածության բաղադրիչների քանակությունները:

Այժմ նկատենք, որ X -ի ամեն մի կապակցվածության բաղադրիչի կերպարը f անընդհափ արդարապակվերման դեպքում ընկած է Y -ի որևէ կապակցվածության բաղադրիչի մեջ: Իրոք, դիցուք $A \subset X$, $B \subset Y$ ենթարազմությունները կապակցվածության բաղադրիչներ են, ընդ որում $f(A) \cap B \neq \emptyset$: Ուստի $f(A) \cup B$ -ն Y -ի

կապակցված ենթաբազմություն է համաձայն թեորեմ 2-ի և թեորեմ 3-ի: Կապակցվածության բաղադրիչի սահմանումից հետևում է, որ $f(A) \subset B$: Նշանակում է $N(X) \leq N(Y)$: Կարգաբերով նույն դասողությունները g արգապապկերման նկարմամբ՝ սպանում ենք $N(Y) \leq N(X)$, ուստի $N(X) = N(Y)$: ■

Որպես հետևանք թեորեմ 8-ից սպանում մենք, որ օրինակ 3-ում $\mathbb{R}^2$ տարածությունը հոմեոմորֆ է թիվ 1 պարունակությանը և թիվ 2 պարունակությանը և թիվ 3 պարունակությանը և թիվ 4 պարունակությանը:

Օրինակ 4: Դիտարկենք հայոց այբուբենի Ա և Ա տառերը (գծապատկերները) որպես ($\mathbb{R}^2$, սովոր.) տարածության ենթաբարածություններ: Տարց. արդյոք հոմեոմորֆ են դրանք միմյանց:

Նկարենք, որ եթե հնարավոր է երկու գծապատկերներից մեկը անընդհափ ձևափոխելով, առանց կրրագելու և առանց ինքնահափումների համընկեցնել մյուսի հետ, ապա դրանք հոմեոմորֆ են: Տվյալ դեպքում հարցի պատասխանը դրական է, և օրինակ հոմեոմորֆիզմ կարելի է կառուցել հետևյալ հաջորդականությամբ՝

Այժմ քննարկենք նույն հարցը Ա և Ա գծապատկերների համար: Այս դեպքում բոլոր փորձերը նախորդի նմանությամբ մի պարկերից սպանալ մյուսը դարձապարփակած են ձախողման: Պարզաբար այդ պարկերների կառուցվածքային էական տարրերության մեջ է. եթե մենք Ա պարկերից հեռացնենք մի որևէ կետ, ապա սպացված պարկերը կարող է լինել ոչ կապակցված տարածություն, որի կապակցվածության բաղադրիչների քանակությունը կարող է լինել ամենաշատը երեք: Իսկ եթե նման գործողություն կարաբենք Ա պարկերի հետ, ապա կախված հեռացվող կետից կարող է սպացվել տարածություն, որն ունի կապակցվածության չորս բաղադրիչ: Այժմ, օգտագործելով այս հանգամանքը, ապացուցենք, որ այս պարկերները հոմեոմորֆ չեն միմյանց:

Իրոք, ենթադրենք գոյություն ունի $h : \text{Ա} \rightarrow \text{Ա}$ հոմեոմորֆիզմ: Եռացնենք Ա պարկերից a կետը, իսկ Ա պարկերից $h(a)$ կետը: Սպացված $\bar{h} : \text{Ա} \setminus \{a\} \rightarrow \text{Ա} \setminus \{h(a)\}$ արգապատկերումը նորից հոմեոմորֆիզմ է (ինչո՞ւ): Բայց $\text{Ա} \setminus \{a\}$ տարածությունն ունի կապակցվածության 4 բաղադրիչ, մինչդեռ $\text{Ա} \setminus \{h(a)\}$ տարածության համար դրանց քանակությունը փոքր է 4-ից (հակասություն թեորեմ 8-ի հետ):

Անդրադառնալով տարածությունների միջև հոմեոմորֆիզմ կառուցելու խնդրին՝ կարգաբերենք կարևոր դիմուղություն: Եթե մի տարածություն (օրինակ գծապատկեր) հնարավոր չէ առանց կրրագումների և ինքնահափումների համընկեցնել մյուսի հետ, դա դեռ չի նշանակում, որ այդ տարածությունները հոմեոնորֆ չեն:

գծապատկեր) հնարավոր չէ առանց կտրատումների և ինքնահատումների համընկեցնել մյուսի հետ, դա դեռ չի նշանակում, որ այդ տարածությունները հոմեոմորֆ չեն:

Օրինակ $\mathbb{R}^3$ տարածությունում հնարավոր չէ առանց ինքնահատումների $x^2 + y^2 = r^2, z = 0$ շրջանագիծը անընդհատ ձևափոխումներով համընկեցնել այսպես կոչված «երեքնուկած» օվալի հետ: Մինչդեռ դրանք հոմեոմորֆ են միմյանց:

105-8 նկար

Իրոք, վերցնելով շրջանագծի վրա $x_1, x_2, \dots, x_9$ կետերը, իսկ օվալի վրա $y_1, y_2, \dots, y_9$ կետերը, մենք կարող ենք նախ կառուցել հոմեոմորֆիզմներ այդ պատկերների համապատասխան աղեղների միջև՝ $h_1: x_1x_2 \rightarrow y_1y_2, h_2: x_2x_3 \rightarrow y_2y_3, \dots, h_8: x_8x_9 \rightarrow y_8y_9, h_9: x_9x_1 \rightarrow y_9y_1$: Այնուհետև հաջորդաբար «սոսնձելով» այդ արտապատկերումներից յուրաքանչյուրն իր հաջորդի հետ (թեմա 12-ից թերեմ 3-ի իմաստով), կստանանք որոնվող h հոմեոմորֆիզմ: